

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають у здобувачів освіти під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2021 роках пандемією COVID-19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд здобувачів освіти за кордон;
- переїзд у межах України;
- відключення електроенергії.

З метою подолання прогалин в знаннях учнів, які виникли та поглибились у зв'язку з порушенням освітнього процесу через пандемію COVID-19 і повномасштабне російське вторгнення в Україну, в гімназії розроблено гнучку програму та стратегію подолання освітніх втрат, як навчальних так і виховних та психологічних.

Стратегія з надолуження освітніх втрат — це комплекс заходів для здобувачів загальної середньої освіти, спрямований

- на визначення прогалин у навчанні та їх компенсацію,
- а також на адаптацію,
- пріоритезацію предметів (знань та компетентностей),
- надання психологічної та соціально-емоційної підтримки.

Виміряти освітні втрати та освітні розриви здобувачів освіти гімназії

1.1. Визначити точку відліку та обрати інструментарій вимірювання освітніх втрат.

1.2. Провести моніторингові діагностичні дослідження щодо визначення навчальної успішності учнів «на вході».

1.3. Здійснити коригування навчальних програм та календарно-тематичних планів з урахуванням потреби в подоланні освітніх втрат і освітніх розривів.

1.4. Вибудувати індивідуальні освітні траєкторії для кожного здобувача освіти, які мають навчальні прогалини.

Цілісна система освітніх вимірювань із використанням різноманітних інструментів може включати:

- стандартизоване тестування та адаптивне комп'ютеризоване тестування;
- довготривалі загальнодержавні моніторинги якості освіти;
- локальні моніторинги успішності окремих категорій учнівства в опануванні окремими предметами, розділами освітніх програм тощо.

Рекомендовані індикатори для моніторингу програм з надолуження освітніх втрат (на кінець навчального року)

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонуємо використовувати такі індикатори:

- відсоток дітей, які покращили свої знання
 - принаймні з одного предмета;
 - вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
 - наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

Шляхи та інструменти подолання освітніх втрат та освітніх розривів:

- організація індивідуальних та групових консультацій;
- компенсуючі та коригуючі уроки;
- перегляд та адаптація освітніх програм;
- розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат

**Програма подолання освітніх втрат за 2023/2024 навчальний рік,
викликаних реаліями військового часу, розрахований на 2024/2025
навчальний рік**

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
1.	Визначення базових предметів (пріоритезація)	30.08.2024	Педагогічний колектив
2.	Затвердження базових предметів: ✓ початкова школа: -українська мова; -літературне читання; -математика; -англійська мова. ✓ середня школа 1) НУШ, 5-7 класи): -українська мова та література; -математика; -англійська мова; -історія України. 2) 8-9 класи: -українська мова та література; -математика; -іноземна мова; -історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія.	30.08.2024	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
3.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у школярів та вимірювання освітніх втрат з конкретного предмета.	серпень 2024	Зазначені вчителі-предметники та учителі початкової школи
4.	Провести перші діагностувальні роботи без оцінювання, з метою виявлення прогалин.	2-й урок за календарним планом	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
5.	Провести аналіз результатів діагностувальних робіт №1, з метою виокремлення уроків для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різнорівневі завдання, підшукати додаткові	день проведення ДР №1	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники

	інтернет-ресурси, що дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.		
6.	З'ясувати пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати .	день проведення ДР №1	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
7.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: -перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем (на уроках та індивідуальні консультації учнів за запитом); - або розроблення власної навчальної програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат.	до наступного уроку	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
8.	Відповідно плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього уроках та індивідуальних консультаціях.	2 тижні вересня 2024 р.	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
9.	Продовжити надолуження освітніх втрат через повторення базових знань кожної нової теми.	вересень-жовтень	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
10.	Використовувати години навчальної практики для проведення додаткових занять з предметів	протягом року, згідно графіку	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
11.	Провести ДР № 2, з метою перевірки рівня подолання освітніх втрат.	протягом грудня	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
12.	Продовжити роботу над подолання освітніх втрат протягом навчального року.	2024/2025 н.р.	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
13.	Провести ДР №3, з метою виявлення результатів роботи над подоланням освітніх втрат протягом навчального року.	травень	Учителі 2-4 класів та учителі-предметники
14.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат, з метою коригування планування діяльності гімназії на наступний навчальний рік.	травень	Адміністрація гімназії

Для компенсації виховних та психологічних втрат необхідно:

- на світоглядному, науково-теоретичному й виховному рівнях здолати у молодого покоління відчуження від своїх національно-історичних коренів
- надати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу, яка сприятиме попередженню появи посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів та депресій
- паралельно з навчанням передбачити емоційну підтримку

Узагальнення результатів роботи гімназії по усуненню освітніх втрат та освітніх розривів

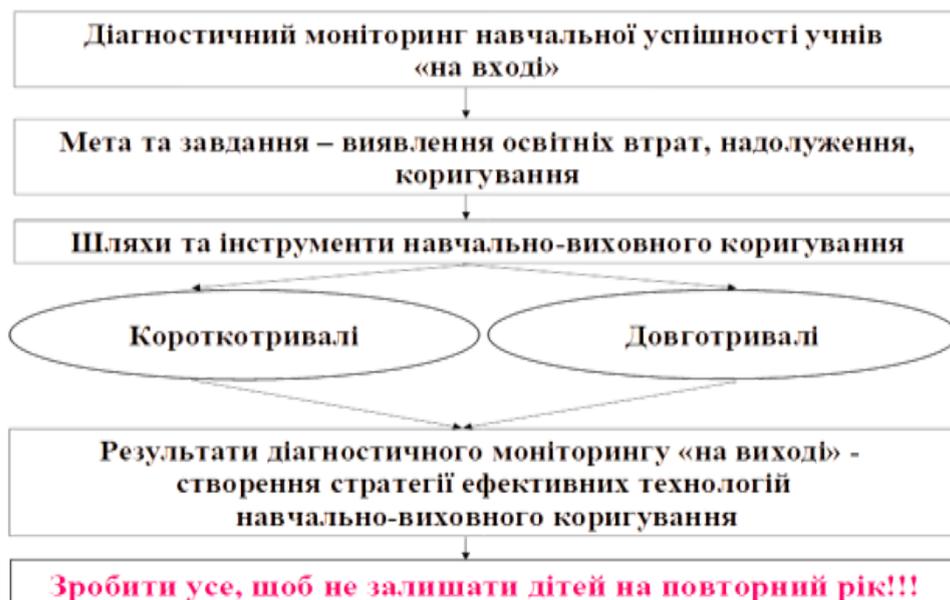
5.1. Провести моніторингові дослідження навчальної успішності учнів «на виході».

5.2. Визначити найбільш ефективні методи/технології подолання навчальних втрат.

5.3. Здійснювати адаптивне гнучке планування, яке б передбачало перерозподіл навчального часу між темами, або розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат, розробити завдання різних рівнів складності для окремих учнів.

СТРАТЕГІЯ

подолання освітніх втрат загальної середньої освіти

На допомогу вчителеві

1. У зручний для дітей час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проекту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для учнів 5–9 класів.

3. Помічними також будуть **аудиоуроки для 8–9 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вчися вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також учні можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де вчителі пояснюють теми шкільної програми:**

- -курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;
- -[тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
- онлайн-курс [“Історія України в історіях”](#) від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
- безплатний курс [“Ізі ЗНО”](#) допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
- ресурс [Englishpage](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;

- онлайн-курс [“Автостопом по біології”](#) має конспекти та тестові завдання;
- [YouTube-канал](#) вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач.

5. Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

Навчальні втрати в умовах війни: як учителю їх діагностувати та компенсувати за посиланням <https://sqe.gov.ua/navchalni-vtrati-v-umovakh-viyni-yak-uchi/>

6. Долаємо освітні втрати: поради для вчителів української мови та літератури

7. Аби допомогти вчителям знайти свій шлях надолуження втраченого, проєкт “Клуб НУШ” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” [розробив посібник](#) “Подолання освітніх втрат з української мови та літератури. Методичні рекомендації та приклади уроків”.

8. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immediate.actions.frame.proufreading.ua.1-31.07.2023.pdf?fbclid=IwAR0ASsPTtLOPXQ5mQe8jZiiY21Q3Y6x6PGLG9cHxoz-BUkhZjLIwvVBWWE>